

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. A peculiaribus absurdis eadem præfinitiones impetuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

posse absolutum operari, eius libertatem euerteret: quia præfinitio alterius partis requiritur, & si non ad posse operari, illam tamen ad operari excludit. Sed de hac distinctione plura dedimus q. 7. argumento alio ab auxilij sufficientis eliminatione contra Thomisticas præfinitiones petito agentes: nec pauciora has eisdem solutiones de iudicio indifferenti, & potestate entitativa voluntatis eadem quæstione confutantes.

13. Quinto principaliter arguo. Necessitas absoluta voluntatis in actu primo opposita absolute eius libertati in actu primo opponitur formaliter actus voluntatis indifferentie in actu primo. Patet liquidem libertas absoluta voluntatis in actu primo id ipsum, quod actus voluntatis indifferentie absoluta in actu primo, est omnium, etiam aduersariorum, sententia: quare implicat necessitatem absolutam voluntatis in actu primo eius absolute libertati in actu primo repugnare, & contradicere, quin & absolute eiusdem actus indifferentie contradicatur, alioquin enim eidem ipsi termino, & extremo contradiceret, & non contradiceret. Inde eadem euidentia infero secundo: ergo, quod contradicatur absolute indifferentie actus voluntatis in actu primo, absolute eiusdem voluntatis necessitas in actu primo, libertati eius absolute in actu primo contradicere, est. Patet etiam consequentia. Quia, si libertas in actu primo, & indifferentia actus voluntatis idem omnino realiter formaliter sunt, & eidem debent contradicere: quare, cuiuscumque contradicatur indifferentie actus voluntatis, debet etiam libertas eius in actu primo contradicere: alioquin idem eidem contradiceret, & non contradiceret. Sed potest dari persisteret voluntate, cuique entitativa indifferentia, & indifferentia intentionali per indifferentem obiecti propositionem, (imo de facto datur in aduersariorum sententia) quod contradicatur indifferentie actus absolute voluntatis: ergo eidem persisteret potest dari, de factoque datur necessitas absoluta voluntatis eius libertati in actu primo contradicere. Consequentia negari non potest, quia negans ad contradictionem secundi consequentis cogitur, quod est vicina huius syllogismi Maior. Minor autem subiuncta probatur. Nihil magis, & immedieus contradicatur actus indifferentie absolute voluntatis in actu primo ad vnum, quam eiusdem actus absolute determinatio in actu primo: at si voluntas mobilis physice ab alio sit, potest dari absoluta eiusdem actus determinatio in actu primo: imo datur per aduersarios ea in actu primo determinatio ad vnum, cum extrinseca prædeterminationis præfinitionis nostrorum actuum, tum intrinsece inhærens physica qualitas præmouens ad actus voluntatem ad actum præfinitum, quæ ipsi parentibus physica actus prædeterminationis est itare voluntate, eiusque intrinseca indifferentia intentionali propositionis obiecti indifferenter: ergo potest dari, imo per aduersarios de facto datur, aliquid contradicere absolute indifferentie actus voluntatis in actu primo: ergo potest dari absolute, & de facto datur absolute necessitas ad operandum stantibus iudicio indifferenti, & entitativa indifferentia actus voluntatis de se, in secunda consequentia illa discussus huius iam demonstrare deficiat. Hoc autem est, quod contra aduersarios contendebarum si mobilem physice ab alio voluntatem esse velint, ut physica eorum præmotio, & prædeterminatio præfinitio respectu nostre voluntatis locum possit habere. Vtcrius vero probatum obiter est præfinitionem prædeterminatiuam, & physicam, prædeterminationem, suo quamque gradu voluntati nostre absolute simpliciter talem, & antecedentem necessitatem ad operandum absolute eius indifferentie actus, & libertati in actu primo contradicentem, inducere: ac subinde præfinitionem actuum nostrorum, & physicam prædeterminationem Thomisticas voluntatis nostre libertatem in actu primo destruite: proindeque, & eorum in actus secundo libertatem euertere, de quo proluxa, neque erogis nobis concertatio per quatuordecim tota certamina q. 7. conuenit cum aduersariis fuit: quare extremæ huius parti videris, & copiosius demonstrandæ nunc absumo. ut breui latè probatur, nostrum hoc argumentum se colligam vel voluntas est physice mobilis, vel non est physice mobilis ab alio. Si potestrem præfinitio

vestra prædeterminatiua, & illam subsequens physica prædeterminatio voluntati nostre sunt impossibiles: si primum positum etiam actus entitativa indifferentia voluntatis de se potest absolute actus necessitari, & determinari in actu primo ab alio ad vnum, quod absolute eius indifferentie actus (quæ idem cum eius libertate in actu primo omnino est) contradicatur: imo per aduersarios adest in præfinitione prædeterminatiua Thomistica, & inde orta prædeterminatione: ergo cum præfinitione prædeterminatiua Thomistica, qua mobilis ab alio physica admittitur voluntas, non stat voluntatis nostre libertas.

CERTAMEN II.

A peculiaribus absurdis eadem præfinitiones impetuntur.

1. **V**ulgaria quidem absurda hæc, in quæ præfinitio. res hosce egimus: adeoque prope, & ad plenum naturalis rationis lumen, & limen posita, ut ita im, ac eorum sententia audiret, nullis ad rei meditationem, & laborem temporis inducitis vitronce ea omnia occurrant. Cum tamen nulli eorum elapsio fere integro sæculo, ex quo nostrorum cum Dominicanis Paribus exorta controuersia est, alio, quam vocum, & vocum vacuum multiplicatione inutili verbo, aut scripto fuerit ab illis obuiatum (ut ex recitat, & confutatis eorum solutionibus facile constat,) quam inde ea argumenta apud alios prudentes rerum æstimatores laudem fuerint assecuta referre omitto: satis enim inde constat, quam mereretur. Alias enim reuocatas nostras (acutioribus fors notissimas) euidentis discursus notas ignorat, quam nullam à cunctis, mulcumque conantibus, illius robur infringi, eique nunquam satisfieri. Quod autem ea omnia, quæ hactenus à nostris, & à nobis contra ipsos deducta absurda, & instructa ex eis argumenta sunt, statim sese solo rationis lumine absque alio pene studio, & labore prodant vel inde monstrantur: quod ea omnia à litis huius initio & conuentione, (ut aiunt) ex Doctorum societate ubique certarum commorantium, ac separatim ea de re scribentium discursu omnino concordia ea omnia anno 1599. Clementi VIII. contra præfinitiones hæc per bonæ memoriæ Præpositum nostrum generalem R. Claudium Aquauia 22. Februarij representata à societate nostra sunt. Cum enim eius Pontificis iussu à societate causæ, ob quas præfinitiones, & prædeterminationes Thomisticas tantopere abhorrentur quærentur, rescripto (cuius originale Romæ apud nostros adferatur) Cardinali Madruccio tradito in hæc verba respondit. Quæ etsi de prædeterminatione, gratiaque de se efficaci prædeterminante (de qua nihil hic dicimus) vix plurimum sint. Loco tamen prædeterminationis, seu auxilij efficacis prædeterminantis (quæ transcriptionis fides mutare non permittit) præfinitiones diuinas de se efficaces intelligi volumus, & substitui.

2. **Q**uia in re grauissima, & ex qua magna pars Theologia supernaturalis pendet, nouam doctrinam prædeterminationis voce introducunt, quæ nullo auctoritatis fundamento, sacrarum litterarum, Conciliorum S. Augustini, & aliorum sanctorum Patrum, D. Thomæ, vel antiquorum scholasticorum, Aristotelis, vel grauis cuiuspiam Philosophi nititur: sed, cum hac ipsa prædeterminationis opinio, tum quæ ex ea deducuntur illæ omnibus non obicere repugnant: ac præsertim plurimis D. Thomæ sententiis, quæ cum hac prædeterminatione nullo modo coherent. Secundo: multa, quæ ex ea consequuntur sunt eis valde contraria, quæ Lutherus, Caluinus, alique nostri temporis heretici docuerunt: atque adeo multi sunt, qui existiment ea, nec re, nec verbis ab eorum doctrina differre: quare ne heretici nostrorum Doctorum auctoritate, ac veluti patrocinio abutantur, eam sententiam non putamus amplectentiam. Terio: hæc prædeterminationis recepta sententia nonnulli sacri Collegij Tridentini, præfinitiones, quibus horum

Ipsi ex parte actus primi, vel ligamine, vel extinctio-
ne potestatis appetitus ad illos concipiendos, eisque
mediis inflammandam voluntatem impediuntur: ut cum
Sario ostendimus ibi num. 3. secundo supponendum
est: fomitem, quando fumigat, flammamque motuum
suorum inordinatorum aptum absolute est concipere,
& voluntatem subinde inflammare, ad coque progre-
diendi, & vicerius inflammandam voluntatem habet
absolutam facultatem, neque extinctum esse, nec li-
gatum; sicut nec lignum fumigans, etsi flammam non
concipiat, extinctum absolute est: nec canis quando
ad mordendum progredi absolute, & expedire potest
est ligatus. Ex his enim fomitis, & incentivi peccati,
extinctionis, & ligaminis eius metaphoricæ voces à Pa-
tribus, & Theologis penitus sunt. Ceterum tunc fomes
extinguitur, cum manente appetitu in se, & cum sen-
satione etiam interna, tollitur deordinatio per eorum,
que iam dicemus assistentiam. Ligatur vero, cum ma-
nente etiam deordinatione per eorum absentiam, im-
peditur tamen, ne vel in motus suos inordinatos, vel
vicerius ad similes alios in voluntate causandos progre-
di possit. Ligamen, ne id faos motus ire possit, archi-
sum fomitis ligamen est: Laxius tamen, cum suos
cedendi non impeditur potestas, etsi ad similes in vo-
luntate causandos non relinquatur fomiti facultas ex-
pedit. Ligari enim quempiam strictus, vel largius
contingit ut ibidem num. 4. & 5. dicebamus. Tercio
supponendum est: quod vis de se motiva appetitio-
nis circa bonum delectabile in honestum sensatione
interna propolium in appetitu per illam informato, &
sollicito absolute manet non esse peccati incenti-
tum, & fomitem, extinctum, etsi eius vis impediatur,
ligeturque, etiam ex parte actus primi, ne in motus il-
los prodeat, neque eis etiam habitis ad inflammandam
actibus similibus voluntatem: tunc enim vis motiva,
& incentiva ad eos motus, in qua fomes absolute talis
constitit, non deficit; etsi prodire in eos impediatur:
sicut lignum fumigans incentivum adhuc est, & flama-
tum concipiendum fomes, quando fumigat, etsi
ex aliquo accidenti ex parte actus primi etiam illas
concipere impediatur.

Itaque legem fomitis vim motivam, & incenti-
vam appetitus non destruit, etsi impedit ne in
actum prodeat, siue suorum motuum, siue similitum
in voluntate; extinctio vero formaliter vim ipsam
motivam appetitus per internam sensationem boni
delectabilis in honesti destruit, ut citata quæst. 7. cert.
num. 1. observabamus. Inde his omnibus, quibus
vis illa motiva appetitus censetur ab actibus circa bonum
delectabile impeditur solum, fomes ligatur: his
vero, quibus aduersæ virtutis assistentia fortius alio agi-
tur fomes extinguitur. Virtus autem alio motiva appe-
titus, mea quidem, & vera, ut opinor, sententia solum in-
tentionalis; in præfinitorum vero prædeterminantium
sententia physica etiam esse potest: quare in mea illa
sententia, quando subiectum mobile absolute inten-
tionaliter, & absolute capax motionis in bonum de-
lectabile in honestum manet (ut viatores reliqui ab ho-
mine Christo, cuiusque beatissima Mater manserunt,
quippe quibus nec vniciis hypostaticæ, nec mater-
nitatis Dei additæ donum) solis donis intentionaliter
motus fortius, quam sensatio interna boni delectabi-
lis in honesti sit, quæque proinde vim eius sensationis
motivam intentionaliter longe superent, vincant & pro-
fusa debilitet extingui peccati fomes potest, ut diceba-
mus de Adamo, & Eva in statu innocentie, & Beatis in
Patria co. cert. 2. num. 5. in præfinitorum vero sententia,
cum mobilis physice ab alio voluntas nostra etiam affe-
ratur, non vis sola intentionaliter motiva, sed physice
etiam motiva in oppositum attendenda erit, & compa-
randa cum vi motiva intentionaliter sensationis interna, ut
alterutra ab alterius robore præstantiore, maioreque
seatur: atque per physicam in oppositum motivam vir-
tutem intentionalis illa sensationis ita ementetur, ac dif-
ferat, ac si non esset, subinde quæ fomes extinguitur.
Hæc, & de se perspicua, & citata q. 7. fultus explicata, &
probata, atque ad distinctionem à ligamine, & extinctio-
nis fomitis peccati (in qua assignanda Theologi com-
Christoph. de Orthog. de Deo Vno. Tom. 1.

mupit hallucinati hætenus sunt) omnino certa, & ne-
cessaria ex quibus expedita omnino pronaque virtutis
que absurdi contra præfinitores hosce probatio. Et
primo quidem de ligatione fomitis in fere omnibus
adultis aliquando, & de extinctione aliquando in fere
cunctis prædestinatis, & in omnibus in gratia confir-
maris.

De ligamine fomitis constat inferre omnibus, &
singulis aliquando quia adultus vix vnus, aut alter inue-
niatur, qui pro breuissimo tempore post gratiam recu-
peratam penitentiae virtute, vel Sacramento, peccet
vilo peccato: ad quod opus est, ut minimum abili de-
cretum efficac concurrenti cum voluntate, ad affectus
circa bonum delectabile in honestum, vel adit etiam
decretum non concurrenti ad eiuſmodi affectus cum
illa: atque negatione decreti concurrenti, seu deetero
non concurrenti ad eiuſmodi affectus voluntatis impet-
ditur ex parte actus primi ne inflammet in illos volun-
tatem, ligaturque ne noceat voluntati, etsi non ligetur,
ita arcte, ut motus etiam materialis appetitus impediatur:
ergo absolute fomes peccati ligatus est. Maior est ad-
uersariorum doctrina certa est. Cum enim quis perfecte
conteritur de peccatis habet, vel virtuales, implicitum,
vel formale, & explicitum propolium non peccandi
peccato vilo: idque ob Deum summe dilectum: imo
etiam cum imperfecta, vel non ita nobili contritione
conteritur, si sufficienter ad remissionem peccatorum
in Sacramento conteritur, vel explicitum, vel implicitum
salutem, non peccandi de cetero propolium, etsi
ob minus perfecta motiva non potest non habere: cum
autem propolium hoc, nisi ex præfinitione diuina de se
efficaci ipsius esse in aduersariorum sententia nequeat;
& cum hac pugnet decretum concurrenti pro eius pro-
positi duratione, ad quamvis actionem peccaminosam
necessarium, ut ea esse ex parte actus primi absolute
possit, dubio procul fomes pro ea duratione, & tempore
ligatus, ut minimum est. Minor euſdem syllogismi de
se patet, & à communi Theologorum etiam aduersario-
rum est admissus. Siquidem ex defectu essentialis cuiusvis
comprincipij ad quamvis actionem alterum comprinci-
pium quantumvis de se, & ex parte sua potens, & deter-
minatum ad illam impeditum ex parte actus primi, & li-
gatum absolute est, ne agat: consequentia vero est le-
gitima. Etsi enim appetitus sensitivus in motus suos pro-
prios circa bonum delectabile in honestum progredi
absolute, & expedire possit, decreto concurrenti ad si-
miles actus voluntatis deficiente, siue aditane de-
creto non concurrenti ad illos ligatus est, ne ad actus
illos voluntatis, & ad nocendum illi progredi possit: quo
factis habetur, ut ligatus absolute sit, ac dicatur. Quem-
admodum rabidus, & infestus hominibus canis, etsi non
ita arcte ligatus, adstrictusque columnæ sit, ut mouere se,
& progredi paululum nequeat, si tamen, ita sit ligatus, ut
ad locum, ex quo nocere hominibus possit progredi
nequeat absolute ligatus dicitur. Hoc autem fomitis
ligamen absolutum in prædestinatis, & confirmatis in
gratia (eiuſmodi Apostoli certo fuere, ac pie, satisque
Theologie insignes illustrium Religionum Patriarchæ
sancti fuisse creduntur) diuini, & habitualiter in præ-
finitorum sententia extitisse planum ex dictis est: siqui-
dem decretum Dei præfinitum, siue decreta obser-
uantie præceptorum pro toto tempore vite, ex quo
gratia illis ad mortem vsque, & Dei prædeterminatione
de se efficaci, & confirmatione in gratia conferuanda
est, decretum non concurrenti ad peccatum vllum,
siue omissionem decreti concurrenti ad illud adiunctum
habet: quare, & habitualiter fomitem ligatum, &
impeditum in illis reddit.

Aburdi euſdem pars secunda de fomitis extin-
ctione pro tempore, ex quo ad finem vsque vite gratia
in prædestinatis, & præcipue confirmatis in illa est per-
sistitur, probatur ex dictis: quia prædeterminatio, & confir-
matio in gratia, horum sententia, stat in præfinitione de
se efficaci conferuandis gratiæ vsque ad mortem dura-
tura: & conferendi physicam prædeterminationem ad
non peccandum toto illo tempore, idque omnino inde-
pendenter à prædestinatorum, & confirmatorum in
gratia libertate; alioqui, ut hi discunt, nec præ-
determinatio, nec confirmatio in gratia speciale Dei

A a a a bene

